

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagost)

Aquest número 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,59.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

MAURA, NO!

INTENCIONS

UN MINISTRE QUE NO CONVÉ A LA REPÚBLICA

Aquest ministre és el de Governació. Miquel Maura. La seva actuació com a ministre no pot ésser més desastrosa, més llastimosa, més comprometedora. Al doctor Marañón li sembla que Miquel Maura té unes grans aptituds de governant. A mi em sembla tot el contrari. I em sembla més que sospitosa aquesta declaració del doctor Marañón, massa amic de fer-se retratar, massa amic de fer parlar d'ell, massa enfilat a l'aparador.

El senyor Miquel Maura m'ha fet l'efecte, més que d'un ministre de República, d'un ministre de monarquia. I de monarquia espanyola, que és pitjor. Jo vui creure que ell pretén servir amb fidelitat i seny la República. Però el seu subconscient —el seu subconscient monàrquic— el traïx. Freud us ho podria explicar millor que jo. Però la qüestió és aquesta: Miquel Maura, que hauria fet un gran paper en una monarquia —si Alfons XIII l'hagués sabut aprofitar—, fa un paper llastimós en una República.

En l'afar de la crema dels convents en el del cardenal Segura, en el de Chapaprieta, en el de Berenguer — quan, estúpida-ment, decretaren la seva llibertat provisional —, Miquel Maura no ha actuat com el ministre d'una República: ha actuat com el ministre d'una monarquia.

I ara, amb l'afar de la vaga de telèfons, ha actuat de la mateixa manera, ço que indica clarament que Miquel Maura no pot canviar. Això, aquesta fidelitat a una manera d'ésser, em semblaria molt bé si Miquel Maura no s'hagués mogut del camp monàrquic, que avui és un camp abandonat. Però en el camp de la República — que hauríem de segar aviat, perquè comença a creixer-hi la mala herba —, és precís canviar. O retirar-se, i hom no pot canviar i vol servir la República.

Un ministre de la República pot ésser sever, inflexible en el compliment del seu deure. Però no pot ésser despòtic i arbitrari. D'arbitrarietat i despotismes ja n'hem sofert massa. I no en volem sofrir més. Si un ministre hi ha impopular en aquest pri-

mer Govern de la República, és el senyor Miquel Maura. Impopularitat, val a dir-ho, justament guanyada.

Ara, el senyor Miquel Maura, per a resoldre el conflicte de la Telefònica, ha enviat als governadors una circular ordenant-

los que la guàrdia civil dispari sense previ avis, quan hi hagi sabotatge, i que siguin detinguts els vaguistes i directius fins que delatin el company sabotejador.

Què s'ha cregut, el ministre Miquel Maura? Què està de governador en una colònia

—Potser algun dia el poble els pelarà al zero...

L'Estatut no és caprici d'un partit.
L'Estatut serà la voluntat de Catalunya, si tu el votes.

L'Estatut

Em sembla que ens fem massa il·lusions respecte a la facilitat amb què serà aprovat a Madrid l'Estatut de Catalunya.

No és absolutament impossible que a les Corts Constituents s'imposi el bon sentit i que la llei de relacions de Catalunya amb Espanya sigui acceptada.

Això, però, no serà més que a contracor.

Pensem en els interessos que la nostra llibertat fereix i no perdem de vista que aqueixos interessos són tan forts amb la República com ho eren amb la monarquia.

Les oligarquies monopolitzadores del poder i de l'economia a la península ibèrica no han notat gaire el canvi de règim.

Els nous rics amb els nous republicans s'han entès perfectament i *tutti contenti*.

Catalunya, doncs, com molts homes de mèrit, quedarà al marge de la Revolució, si no defensa amb dents i ungles la seva autonomia.

L'Estatut compta amb molts contraris.

La intel·lectualitat castellana — Unamuno, Valle-Inclán, etc. — no vol renunciar a col·locar-nos la seva producció dolenta.

Lerroux voldria seguir nomenant-nos els diputats i els regidors.

El socialisme no ens perdonarà que els nostres obrers siguin sindicalistes i no cotitzin pels vividors de la Casa del Poble de Madrid.

La dreta republicana, sense vots a Catalunya, no pensareu que ens pugui ésser gaire favorable, oi?

I bé. Aneu comptant enemics i diu-me, si l'Estatut guanya la batalla, si no serà un miracle.

de negres? Que la República pot desacreditar-se amb ordres com aquesta, que mai no s'havia atrevit a donar la Dictadura?

El senyor Miquel Maura no sap — o no vol saber — que és el poble qui ha fet la República. El poble i els intel·lectuals. El senyor Miquel Maura no sap — o no vol saber — que no n'hi ha prou amb haver passat una temporadeta a la presó per a creure's amo i senyor de vides. Ara d'amos i senyors no en volem. Altrament, si això de la presó i les persecucions valgués, tingués algun mèrit, jo podria ésser president de la República.

La guàrdia civil, que s'havia fet impopular obeint ordres criminals de la monarquia, ¿quina impopularitat guanyarà, obeint aquestes criminals encara d'un ministre de la República? Es que la República no té altres mitjans d'evitar els desordres que assassinar els obrers, que caçar-los pels carrers com si fossin conills?

S'hagi cregut el que s'hagi cregut — i cal confessar que s'ha equivocat barroerament, d'una manera imbecil —, un ministre ha de saber que els ciutadans espanyols estan protegits per la República; que el poble no tolerarà l'arbitrarietat, el despotisme, ni l'abus d'autoritat. Un ministre de la governació, que per a reprimir els desordres no troba altres mitjans que els d'assassinar els obrers, si té vergonya, si té dignitat, ha de dimitir. I si té intel·ligència, s'ha de considerar fracassat. Ningú no pot ésser afusellat sense processat, sense sentència. El sabotatge suposo jo que tindrà un càstig que ha d'aplicar-lo la Llei. Per molt ministre que sigui, el senyor Miquel Maura no pot vulnerar aquesta llei, no pot saltar-se-la a la torera.

No volem homes com Miquel Maura, que ordenen afusellar el poble, que demanen la delació vil; no volem gent que ressusciti els procediments dictatorials, inquisitorials; no volem gent que empri mitjans iguals a la "llei de fugues"; no volem gent que envileixi la República; no volem gent que ens faci baixar la cara de vergonya. O sigui: no volem Miquel Maura.

Miquel Maura, que ja s'ha sentit atacat més d'una vegada, que sap que és impopular, ha allegat que el govern no pot desfer-se, que hi ha un pacte de ministres. Això no és motiu. Aquí no hi ha d'haver pactes de cap mena, perquè la República no és cap negoci. Miquel Maura és un ministre enemic del poble, culpable d'haver vulnerat la Llei. Miquel Maura és un ministre que deshonra la República. Miquel Maura no pot seguir essent ministre de la República.

Tots els diputats d'esquerra, tots els diputats dignes i honrats, han de demanar, han d'exigir, la destitució immediata d'aquest ministre que no honora ni serveix la República.

Si no ho fan els diputats, ho farà el poble. I d'una manera més expeditiva.

Lluís CAPDEVILA

L'himne republicà

Poques hores després d'haver-se declarat la República a Espanya, un cèlebre compositor, el mestre Vives, es presentava en la Generalitat amb un himne republicà, la música del qual era inspirada en un aire popular i portava lletra de Josep M. Sagarra.

Ahir llegírem, amb gran sorpresa, que el mestre Mas ha compost un altre himne amb lletra d'En Víctor Mora...

Una cosa i l'altra ens fa l'efecte que estem jugant a "lladres i serenos" o a "moros i cristians" o a "unitaris i federals".

Els autors del primer himne, es va dir que el feien *per encàrrec*. Efectivament, no podia sortir una cançó més d'encàrrec que aquella.

El segon himne, de Víctor Mora, és espontani. Si el primer no tenia, no podia tenir, l'ardidesa ni la inspiració d'una producció assolida sota un ambient propici a la realització, el segon no pot resultar tampoc altra cosa que un treball de més o menys teatralitat, tota vegada que si hem d'ésser francs, l'esperit republicà dels primers dies ha perdut uns graus no diré d'entusiasme precisament, però sí d'optimisme, almenys referint-nos als catalans...

Nosaltres creiem, estem segurs que *La Marsellesa*, *L'himne de Riego*, *Els Segadors*, i altres, foren concebuts d'altra faisó; ni per encàrrec ni per càlcul, ans arrossegats per la grandiositat del moment, per l'entusiasme que abranda les venes i el cervell, sense pensar que un dia o altre es pot tocar o cantar en públic, sense calcular les vegades que s'executarà al cap de l'any...

Els himnes esmentats foren, són flors que varen germinar a impuls d'una fe patriòtica per a brotar com una roja flor, espontània encarnació de la inspiració de l'artista, que tan sols la flaire per acariciar-se amb el seu perfum... i que la creu servar tota la vida amb el mateix egoisme que s'amaguen uns amors assedegats de besos i de plaer...

I no és que els autors dels dos himnes no puguin produir-ne un amb les mateixes ardideses, dels que fa tants anys han assolit els honors de la devoció i la popularitat! Es que l'himne Republicà es tenia d'haver creat el tretze d'abril, o el catorze, no gaire lluny d'aquell poble que ho omplenava tot amb el seu entusiasme, sota la influència benefactora, creadora, del moment, del moment aquell en què per primera volta es va veure damunt el cel de Catalunya suspès aquell interrogant que per una part prometia grans festes al poble que es deslliurava, i per l'altra, mostrava torrents de sang que inundarien el poble, la ciutat, la Nació; torrents de sang que mostraven prou clar a la imaginació de l'artista de quin color havia d'ésser el nostre himne, i damunt del fons de veritable esperit bèl·lic del qual s'havia de destacar...

En una paraula; creiem que l'himne Català a la República ha perdut l'ocasió de

presentar-se com a treball sentit, creat sota la influència del moment. Els himnes que es facin ara seran completament de cartró: buits, sense ànima, sense esperit...

Ara en podríem escriure una comèdia, de la República; i podria ésser un èxit; i si tan precís és l'himne solemniel, hi ha un mitjà d'aconseguir-lo. Que s'organitzi un concurs. A Catalunya hi ha moltíssims compositors i escriptors que el farien amb més o menys teatralitat; i qui sap; potser de la regió dels inconeguts, dels incompresos i els ignorats sortiria l'home *dels trucs d'efecte*, l'home del *cop d'ull*, i la República l'elevaria a la categoria d'autor consagrat, realitzant una labor quasi benemèrita, que fins ara els empresaris no han sabut ni volgut fer... I de passada ens hi podríem fer un fart de riure, perquè mireu que en tindria, de gràcia, un himne amb *Tetra*, poso per exemple, de Màntua o Alfonso Roure, i amb música de Pius Daví, o... Salvador Bonavia... o meva.

FRANCESC OLIVA

**Com seguem espigues d'or,
Quan convé seguem cadenes.
La millor falç és el vot.**

Maura, no

No és pas d'ara la nostra antipatia, amb tot i haver-hi més motius ara, per aquest cognom fatídic, impolític i jesuític.

Fa molts anys que en dels murs del Seminari, aqueix edifici també fatídic, impopular i jesuític, per fora i per dintre, llegírem un bell dia precursor, els mots de MAURA, NO, escrits amb pintura negra, tan negra que fins trigarem molt temps a poder-la borrar del tot, i això que cada nit sortien alguns pensionistes d'aquella fonda de sisos, per fer-la desaparèixer.

I que no ens expliquem com, ara, no hi torna a ésser, el retolet, no tant sols allí, sinó arreu.

Aleshores ja, sense reunir els antecedents i motius que després ens confirmaren la raó poderosa del retol, començarem a sentir en el nostre fons la malfiança per tots els actes fets o derivats del cognom Maura, fins arribar avui, que, refermada amb escreix, sentim també el deure cívic i humà d'exposar-la, com un gra més d'arena per bastir l'edifici ja gairebé construït de la impopularitat Mauresca.

El d'ara és el tercer ja dels Mauras que hem patit com a governants que ens desgovernen.

Diuen, però, que a la tercera va la vençuda. I com que els aforismes populars són els que encerten sempre, hem de creure, amb la joia natural, que no trigarem molt a perdre'l de vista.

Altrament, si no se'n va aviat, pitjor per ell, puix l'hauré de treure!

Amb tot, hem de regraciar al Maura III el seu poc talent social, la seva manca de democràcia i el seu gros i gruixut fanatisme, que ens ha permès descobrir-li prompte el seu joc de republicà de conveniència, per tal de salvar una mica del prestigi que, illús, creu dur en llur cognom amb egoisme eixorc, i emparar, com fos, els interessos morals i materials que li foren encomanats pels qui, amb certa visió, o por, dels fets per venir encara, adoptaren una posició de circumstàncies que els permetia estar al brou i als talls.

Així, doncs, un cop descobert el joc de trampes, s'han d'esquinçar les cartes i prou. Nosaltres, que acostumem a riure'ns una mica de tot, teníem de temps encasellat aquest Maura d'ara, patró de la G. C., amb el lema de A. M. D. G., per a fer-hi un xic de xerinola; però, la veritat, no ens hi atrevim.

I no ens hi atrevim, perquè hi ha coses que no n'admeten, de xerinola, i que per bé que facin riure, s'han de prendre de debò, tot el més de debò possible.

I una d'aquestes coses és el fàstic que fa que un país que s'ha fet republicà per voluntat pròpia, aguantant ésser menat i tractat com a negres de la Guinea, per un de la dinastia fatídica, impolítica i jesuítica dels Mauras.

LLUÍS RAMÍREZ CARULLA

Panorames

Es un veritable calvari espiritual resseguir el camí de la política espanyola, sobre tot d'uns quants anys ençà. Política de farsa i d'opressió han estat singulars característiques de la nostra vida pública. Encogits i enganyats hem viscut sempre, sense gosar mai a piular, per por de rebre. I tot ha estat gràcies a la intervenció deplorable dels polítics, que, comptant més o menys artificiosament amb el voler del poble, no han sabut adaptar la seva conducta a la confiança amb què aquest els honorava.

En aquesta nova incorporació d'homes públics al camp d'activitats polítiques, cal, doncs, examinar escrupolosament quins són en realitat aquells elements que constitueixen un valor positiu. No som pas nosaltres els més indicats per a exposar-ho. Altrament, el tema dona per molt; i nosaltres, malgrat tot, disposem de poc. Caldria, però, tenir en compte que el polític, per ésser bon polític, ha de tenir moltes condicions. Aptitud, sensibilitat, independència d'esperit i d'actuació. Homes d'un tremp especial, homes d'idea i d'acció. En la personalitat de l'home públic hi ha de sentir-se vivament aquesta conjunció. D'altra manera, cau inexorablement en el divorci entre el pensament i la realitat. Si precisa en ell un grau suficient d'intel·ligència, és més urgent, o tan urgent encara, que en un mitjà home d'Estat es mantingui un caràcter i un vigor, perquè en la política s'ha de cercar sempre el punt de perill i de combat, tot defugint honors i satisfaccions, que, si bé cal merèixer-les, també és necessari defugir-les.

En els homes polítics hi ha l'imminent perill de perdre l'equilibri. A Espanya aquest fenomen ha succeït un gran nombre de vegades. Hi ha hagut, certament, massa inclinació al lema de "borrón y cuenta nueva"; i per aquest fet, en la política, molts homes no han estat mereixedors ni tan sols d'una penitència per liquidar les seves culpes, ja que han comès errors massa manifestos, rel·liscades fatals. I cal comptar que la política més impolítica és aquella que només veu el que té als peus. Per això és tan necessària una profunda sensibilitat i un gran equilibri, per no degenerar en faccions o afavorir tan sols els interessos, si no personals, almenys de partit, perquè la veritable finalitat a perseguir és la de servir els interessos de tots.

Hi hagué un polític "liberal"—Calderón Collantes—que sostenia la teoria de la doble naturalesa dels homes públics. Nosaltres no la trobem pas d'una gran moralitat. No; no pot ésser bon pare del poble, el que en el si de la llar domèstica comença per negligir els seus deures vers els fills. D'un mal ciutadà, pot sortir-ne un bon estadista, hàbil, audaç, eloqüent; però mai no en sortirà un bon públic. Recordem com el principi d'autoritat, que flaquejava en mans del parricida Neró, aparegué robust i confortat en les del virtuós consol romà Luci Cincinat, perquè el corroborava el prestigi.

Un polític sense aquestes condicions i moltes d'altres, provoca una degeneració i una desviació en les idees essencials. Fomenta el descrèdit d'aquestes idees. Per exemple hem observat moltes vegades l'exercici imperfecte de la democràcia. La imperfecte és evident que no podrà mai recaure en la pura doctrina democràtica, encara que alguns ho creguin així. Cau inexorablement en els homes que facciosament es titulen demòcrates. Les paraules no tenen pas una virtut taumatúrgica, i als polítics no els és tan fàcil com sembla conquerir els esperits ciutadans amb el recurs verbal; els mots democràcia i liberalisme — per exemple — són plens de contingut i de substància viva que cal recollir curosament, perquè és la base de futures possessions. El polític, doncs, apellant i tot, si volem, al recurs de l'oratori, no ha de sentir-se mai dominat per aquesta influència únicament, i ha de donar l'exemple bo i fent que les seves paraules formin un paral·lel amb les seves actuacions. Aleshores serà quan el poble respectarà els polítics, i serà possible el mutu respecte. Altrament, tornarem als vicis seculars, i el divorci s'anirà estenent, fins que el poble, sobirà veritable, per impuls natural, o per motius d'higiene pública, reincidirà de nou en el seu allunyament de l'autocràcia.

J. M. LLADÓ FIGUERES

Voteu l'Estatut

Correu de l'Estranger

LA PROPOSICIÓ HOOVER

La proposició generosa del president Hoover ha reeixit. França hi ha oposat una resistència desesperada, si bé tímida, i ha accedit finalment davant la temença d'haver de carregar amb l'enorme responsabilitat d'una horrorosa catàstrofe econòmica mundial.

La proposició Hoover constitueix, en el fons, un cop mortal als acords de La Haia. Aquest convenciment explica l'oposició que els diputats francesos i l'opinió pública han mostrat davant el projecte del president dels Estats Units.

Es un projecte, en efecte, que demana un gran sacrifici a França. Però cal no oblidar que els Estats Units han donat l'exemple, en renunciar temporalment, tal volta definitivament, a tots els deutes de guerra.

El 60 per 100 dels pagaments d'Alemanya havien d'anar a parar a mans dels Estats Units. Les quantitats que els diversos països deuen a Nord-Amèrica puja a 12.017 milions de dòlars, i l'annualitat d'aquest any importava 238.800 milions.

Aquestes sumes enormes ens donen idea de la gran generositat que comporta la proposició Hoover. Però la proposició té encara un altre aspecte, i és el d'ajudar econòmicament a Alemanya per tal de posar remei a la crisi econòmica mundial.

Alemanya es troba en una situació financiera i econòmica tan difícil, que el seu esfondrament, de no prestar-se-li un ajut immediat i eficaç, era qüestió de dies o potser d'hores.

La *débâcle* financiera havia ja començat en fer el president Hoover la seva proposició. I és impossible de preveure les repercussions que aquesta *débâcle* hauria ocasionat àdhuc en nacions que, com els Estats Units, França i Anglaterra, tenen una economia més sòlida que les nacions centro-europees.

Per això la proposició nordamericana té, tant pels Estats Units com per França i les altres nacions aliades, un caràcter de disposició forçada que la solidaritat internacional reclamava amb urgència ineludible.

EL MÓN ORIENTAL

Fins ara, tota la civilització ha estat obra d'Europa o, millor dit, d'una part d'Europa. Els Estats Units i les altres nacions d'Amèrica deriven d'aquesta civilització, que domina avui encara gairebé la totalitat de l'extensió de la terra.

Però avui hi ha un poble, un poble asiàtic, el Japó, que ens ha donat l'exemple d'una revolució industrial i política total. En una generació va adaptar-se als mètodes europeus i, al cap d'una segona generació, ja fou capaç de derrotar, en una guerra famosa, una gran potència europea.

De primer, el seu exemple no va produir gaire efecte. Però després, lentament, la seva influència s'ha estès a través de tots els pobles orientals.

Turquia es va transformar radicalment. La Xina, agitada per una revolució terrible, tracta també d'incorporar-se a la civilització occidental. L'Índia ha emprès igualment una lluita tenaç en defensa de la seva llibertat. Pèrsia està inquieta... Tot el món semiàtic, com posat en peu de guerra, s'alça amenaçador contra la vella Europa.

I tots aquests pobles, els xinesos, els hindús, els turcs, els àrabs, són pobles intel·ligents, capaços de posar-se al nivell dels japonesos, els seus germans de raça. Quina no serà, en l'esdevenir, la força del continent asiàtic!

¿Existeix, realment, el perill asiàtic? Existeix! Si el seny no s'imposa en les relacions internacionals, entre pobles i races diversos, una guerra infernal devastarà demà, fatalment, tot el vell continent europeu...

ALEMANYA I L'ENTESA EUROPEA

Les probabilitats d'un acord financer i diplomàtic entre Alemanya i les antigues potències aliades semblen accentuar-se més i més cada dia. Cal creure que s'arribarà a una entesa general que farà més planer el camí que falta encara recórrer per tal d'aconseguir el restabliment de l'equilibri econòmic i financer d'Europa.

Perquè ara no es tracta solament d'Alemanya; es tracta de tot el vell continent,

atacat d'aquesta terrible paràlisi que deixa els obrers sense feina i les finances exhaurides.

Els nacionalistes francesos, amb la seva intel·ligència obtusa, poden parlar tant com vulguin de què l'actual situació d'Alemanya és un "bluf" descarat, l'objecte del qual és únicament no pagar els deutes de guerra i, en canvi, aconseguir nous crèdits i noves moratòries amb finalitats imperialistes de *revanche*. Això és absurd: la realitat és ben bé una altra.

Ningú no ignora, en efecte, les dificultats d'Hongria, l'estat precari de les finances austríaques, l'aguda crisi de Romania i les repercussions que un crac alemany tindria fatalment en totes les nacions d'Europa.

Davant d'aquestes perspectives Europa ha reaccionat. Hom ha comprès sortosament, a la fi, la gravetat enorme del moment present i tothom desitja que s'acabi d'una manera definitiva aqueixa política d'incertituds que porta pertot un malestar pregon i l'amenaça sempre present d'una nova guerra.

L'ESCOLA UNICA

França acaba de celebrar el cinquantenari de les lleis que van organitzar l'ensenyament públic a la República francesa i tracta en

aquests moments de glorificar degudament la memòria de Jules Ferry, el gran republicà que va posar els fonaments de la nova escola, de l'escola gratuïta, obligatòria i neutra.

Festes, cants, desfilades d'infants han posat de manifest la importància que la República francesa dóna a aquesta conquesta del laïcisme i de la llibertat, conquesta que avui encara, entre certs elements, tanta hostilitat desvetlla.

Però no es tracta solament d'aprofitar aquesta ocasió per a celebrar una victòria transcendental de la democràcia: es tracta també de justificar-la, de posar de manifest els seus avantatges, els beneficis immensos que ha reportat al país.

Pròxim per a nosaltres el moment crític en el qual haurem de dar-nos una nova constitució—una constitució nostra—, cal que fem conèixer també, entre nosaltres, aquests beneficis, cal que fem una activa propaganda en pro de l'escola única, per tal que l'ensenyament, en el nostre poble, no obeeixi a un esperit clerical i retrògrad, sinó a un de modern, comprensiu i liberal.

La secularització de l'escola pública no és una obra de partit, és una obra nacional. Tots els ciutadans, siguin ateus o cristians, han de tenir els mateixos drets. El "credo" confessional, en una república ben organitzada, ha de restar al marge de l'escola pública.

Voteu l'Estatut

UN QUE RECLAMA

El senyor Domènec Sert, que va regalar unes catifes a l'ex-rei per tal que les tingués al palau ex-reial de Pedralbes, les ha reclamat a l'Ajuntament.

Diu que ell les va regalar a l'ex-rei, i no a la ciutat de Barcelona.

Nosaltres, no tan sols les hi tornariem, sinó que les hi penjaríem al cap del nas.

ELS "SIN TRABAJO"

L'ex-rei Jordi de Grècia diu que es dedicarà al cinema. Brindem l'oportunitat a l'"Africano". Sempre pot ésser un consol, seguir fent comèdia. Ara, que l'ex-nostre, no sabem pas si s'hi sabrà avenir, a fer pel·lícules mudes. Caldrà que Muñoz Seca, Benavente o altres "autors" per l'estil, confeccionin un argument "sonoro" i no gaire complicat, perquè és molt enze i no sabria representar-lo.

MILANS DEL BOSCH, A LA PRESO

En llegir aquesta nova, hem demanat una altra copeta de mansanilla. Però ens hem desenganyat. El Milans del Bosch que havia ingressat a la presó, no era l'ex-governador d'ací, que ens estimava tant.

Era un delinqüent no tan delinqüent com ell, i un que havia mancat a la llei, però no tant com ho feia ell. Quina llàstima, que les nostres suposicions no fossin certes!

LA RADIO I EL CÒNGRES

Primer varen dir que donarien les sessions de Corts per mitjà de la ràdio. Després, Maura, sempre poruc i inoportú, va negar-ne l'autorització.

De la qual cosa sembla desprendre's que al flamant ministre de la Governació li fa més por que goig ço que pugui sentir el poble del que es dirà al Congrés.

REPIC PER DEMA

Ciudadà! Ves a votar.

Ciudadà! No surtis de Barcelona fins que hagi complert amb el teu deure de català.

Ciudadà! Pensa que, si molts s'ho prenguessin a la fresca, l'Estatut passaria sense pena ni glòria en les hores solemnes que vivim.

Ciudadà! Cal que votis. Que facis votar la teva família, els teus amics, els teus coneguts. I cal que, sobretot, voteu tots per l'Estatut.

TE RAÓ

Parlant de la destitució del general López Ochoa, Azaña, el ministre de la guerra, ha declarat:

—No haig de donar explicacions per cada general o coronel que sigui rellevat.

Exacte. La Premsa ha dat massa importància a aquesta destitució. ¿Hauria armat el mateix renou d'haver estat destituït un cap qual-sevol de l'administració civil?

BELL EXEMPLE

Azaña, el veritable home de la República, ha dat, no solament en les seves reformes, sinó en la seva conducta i en les seves paraules, el màxim exemple: un exemple de serenitat, de respecte, de disciplina i de dignitat.

Seguim aquest exemple.

AL GRA, AL GRA...

—No vull reformar l'uniforme de l'exèrcit —ha dit Azaña humorísticament— perquè vull ésser l'únic ministre de la guerra que no l'ha reformat.

Ho comprenem i ho aplaudim. L'uniforme no interessa a la República. Aquestes qüestions de toaleta eren, en efecte, més pròpies dels ministres d'un rei histrió.

Ara, els ministres de la República tenen problemes més importants de què ocupar-se.

LLIBERTAT, LLIBERTAT...

—Sóc castellà—ha declarat Azaña en el seu discurs de l'hotel Nacional—per tots quatre costats, però no vull per als pobles peninsulars un uniformisme militarista i opressor. Vull que tots els pobles peninsulars siguin lliures i vull la llibertat per a tots els espanyols.

A VOTAR L'ESTATUT!

Català! El 2 d'agost has de votar l'Estatut. No oblidis que, en depositar el teu vot a les urnes, realitzaràs el gest més transcendental de la història de Catalunya.

La pàtria necessita el teu vot: no ho oblidis.

La trajectòria del feixisme

El partit del Feix, fundat per Mussolini després d'haver estat expulsat del socialisme, tingué en els seus inicis un caràcter marcadament popular. Sota un programa democràtic-socialitzant, s'aplegaren en les organitzacions feixistes, elements diversos. Ex-combatents que estaven a la misèria i confiaven en què, si triomfava el seu partit, obtindrien un tros de terra per a treballar-la; proletaris enemics de les turbulències dels extremistes que veien en el feixisme, que es deia partit d'ordre, un mitjà per assolir les reivindicacions que anhelaven; petits burgesos partidaris d'un règim més liberal i progressiu, etc.

Fou, doncs, en el poble, gairebé exclusivament, on Mussolini trobà el contingut humà que nodrí els escamots de "camises negres" que marxaren sobre Roma.

El moviment feixista, però, no hauria reeixit tan planerament, sense la cooperació d'altres factors que, si li prestaren suport, no ho feren desinteressadament, sinó que imposaren amb llur influència la desvirtuació total de l'esperit originari del feixisme.

Quan el capital, atemoritzat per les estridències revolucionàries del proletariat, i abominant del Parlament, que, constituït en sa major part per elements de tendències avançades, no responia als seus interessos, decidí atreure's a la seva causa l'ambició Mussolini i els que el seguien, per donar el cop d'Estat; l'aquiescència reial i la dels militars foren obtingudes fàcilment.

Els capitalistes, finançant l'equipament de les hosts feixistes, i el rei i l'exèrcit, amb llur tolerància, facilitaren l'assalt del poder.

Així que imposaren la Dictadura, com a bons lacais del capital, els feixistes es dedicaren a destruir, pels mitjans més expeditius, tot ço que podia representar un obstacle per aquell. Des dels liberals fins als comunistes hagueren de sofrir les conseqüències del terrorisme governamental; perseguits com a feres, uns emigraren, altres estan exiliats o jauen a les presons, i finalment, altres resten a Itàlia aparentment sotmesos a la tirania, però disposats a aixecarse contra ella, quan sigui l'hora. El Parlament fou suplantat per una Cambra, en la qual l'oposició és gairebé inexistente. La Premsa no addicta al règim, feta fonedissa...

La desastrosa política econòmica que ve desenrotllant el "Duce", d'ençà que governa, i que és peculiar de totes les dictadures capitalistes, està conduint Itàlia a una bancarrota inevitable. El saqueig desenfrenat a què es lliuren els prohoms del feixisme, d'una part, i les enormes despeses que comporta la dèria imperialista de Mussolini, per l'altra, constitueixen per la nació una sangonera tan terrible, que, per molt que s'augmentin els impostos i es rebaixin els salaris, el dèficit no es pot eludir.

Ara, davant la situació precària de l'economia italiana, Mussolini es retracta novament, per assolir l'ajut estranger. La necessitat l'obliga a humiliar-se i adoptar aires pacífics enfront les potències que abans havia fet objecte de les seves bravates bel·liques, per tal d'obtenir uns emprèstitts que alleugin l'horrorosa crisi del seu país.

El règim de Dictadura, com ja sabem prou bé per experiència, resulta excessivament car, i a la llarga, fins els mateixos que l'han portat arriben a cansar-se'n.

Per això creiem que, si abans no esclata una revolta popular que acabi amb el despotisme de Mussolini, aquest, finalment, serà bandejat pels seus propis impulsors, com ho fou a Espanya Primo de Rivera, quan cregueren que ja havia comès prou disbarats, i com ho ha estat ara la resta, que n'era el principi únic i essencial.

EUGENI PONS

Quan un hom adquireix el dret al vot, és que ja té responsabilitat dels seus actes.

**Dos camins a seguir:
O votar l'Estatut de Catalunya i ésser lliure...**

**O no votar-lo i ésser esclau.
Segueix el que et dicti la teva consciència.**

Els deixebles

—Si practiquéssim la seva doctrina, no tindríem ni una pesseta.

Voteu l'Estatut

A hores d'ara ja no hi ha ni un sol ciutadà de Catalunya que no hagi llegit el seu Estatut. Han transcorregut deu dies des de la seva publicació i hem anat llegint opinions més autoritzades que la nostra que l'han comentat, aplaudint-lo. De tots els diaris que hi han dedicat unes ratlles, ben pocs han estat, per cert, els que li han dedicat una censura o altra. No volem dir, però, que hagi estat unànime l'elogi. Ja sabem per endavant que, tant si el seu articulista era radicalíssim o extremista, com suau i benèvol, trobaria certs sectors propicis a combatre'l. Però en català, diem que una flor no fa estiu. Col·lectivament, l'Estatut ha estat ben rebut, i fins i tot alguns dels que esperaven exigències difícils d'assolir, l'han trobat d'un to massa gris. En aquests temps que tot es pinta amb roig, és plaent de veure com algú es decideix pel to color de rosa.

Demà passat els nostres Ajuntaments l'han de votar. Constituïts com estan avui dia, tot fa preveure una unanimitat sorollosa. No pot esperar-se res més, després de dues eleccions en les quals el poble s'ha manifestat catalanista i republicaníssim alhora.

De diumenge en vuit, 2 d'agost, et toca a tu, ciutadà lector, dir-li la teva. T'allargaran una papereta que sols hauràs d'omplir amb una sola paraula: Sí! Cal que aquesta vegada, conscient del teu deure, et quedis a la ciutat, al poble o a la vila on tinguis el vot. No en surtis fins que hagi complert la teva missió ciutadana. Pensa, abans que divertir-te, que l'esdevenidor de la nostra terra depèn d'alguns milers, com tu, que els diumenges no són a casa. I la tranquil·litat de molts anys a venir no has de sacrificar-la per unes hores, passatgeres, de plaer.

A tu, ciutadà, que no fa gaires dies et vaig pregar que votessis a consciència; a tu, jove elector, que has ajudat a l'adveniment de la República; a vós, amic que per fi aneu

Val més un camp de morts, que un camp d'esclaus.

a veure la vostra terra deslliurada d'administracions centralistes i sempre enutjoses; us demano, a tots, el vot de l'Estatut. Si us sembla massa pedanteria que jo em fiqui en les vostres coses,

FEU-HO PER CATALUNYA.
FEU-HO PER LA VOSTRA PRÒPIA LLIBERTAT.

DOMÈNEC DIUMENGE

Botons de foc

Josep Pla, que ahir feia magarrufes a Cambó, ara és a Madrid fent magarrufes a la República.

Hom diu que prepara un nou llibre: "Lerroux".

Hom vol demanar la revisió del procés Ferrer Guàrdia.

Què hi dirà Ossorio i Gallardo, monàrquic al qual la República encarrega un projecte de Constitució?

El senyor Ayats, ex-assembleista i actual diputat per Girona, ha acompanyat uns pobres senyors de la crosta que han anat a presentar al president de la República uns plects amb 203.000 signatures — ni una més ni una menys, però moltes de les quals són de menors de deu anys — per a protestar de l'expulsió de les ordres religioses. Quins diputats té Girona!

SEGUIM DEMANANT L'EXPULSIÓ DELS JESUÏTES.

Un diari de Segòvia ens ha parlat de què Berenguer, el d'Annual i el de Jaca, està tan ben instal·lat a l'Alcàsser de Segòvia i que té tanta gana.

Nosaltres, però, aviat la hi fariem perdre.

Els diputats de la minoria radical demanen al Govern que consideri incompatible l'exercici del càrrec de diputat amb els llocs que signifiquin autoritat delegada del Govern.

Ho trobem molt posat en raó.

Ens diuen que no és cert que el nostre alcalde, doctor Aiguader, cedeixi als pobres el seu sou de diputat.

Dos mossos de café han anat a Madrid a peu per oferir una copa de xampany als ministres de la República.

No són pas del Sindicat lliure, aquests mossos?

Un crit que torna a estar de moda: Maura, no!

"El Socialista" de Madrid, parlant de les possibles dictadures, diu: "En tales inminencias la intervenció del partido socialista sería atajante, rápida y definitiva".

Ja ho recordem de quan la dictadura de Primo de Rivera. I el senyor Largo Caballero, avui ministre de la República, també ho deu recordar.

Tornen a haver-hi miracles i aparicions de santes a tot drap.

Deu ésser per a celebrar l'adveniment de la República.

O és un truc del Patronat Nacional del Turisme?

Responsabilitats! Ha arribat l'hora d'exigir responsabilitats.

Annual.

Llei de fugues.

Dictadura.

L'Exposició no fou un negoci: fou un robatori.

Cal castigar severament els lladres. Cal revisar la fortuna de tots els que intervingueren en l'Exposició.

No els oblideu:

Comte del Montseny.

Martínez Anido.

Comte de Figols.

Baró de Viver.

Despujol.

Barrera.

Joaquín Montaner.

Juanito Marsans.

Julio Lasarte.

L'Estatut de Catalunya és la base fonamental de la llibertat dels seus fills, vers l'intent d'opressió de qualsevol tirà.

Tens vot? No deixis de votar.

CORRESPONDÈNCIA

CULERA

EL NOSTRE CAPELLÀ I LES ELECCIONS

El dia 28 del mes passat es celebraren, en aquest poble, les eleccions per a Diputats a Corts. No foren eleccions com les d'altre temps, on sovintejaven els compradors, talment com si es tractés d'un mercat o d'una fira, no. Per damunt de tot, hi surava un ideal de justícia, l'ideal del poble català, que va cristal·litzar a les urnes amb una magnífica i aclaparadora victòria de les esquerres, 211 vots contra dos de la Lliga (el del capellà i el del seu pare) va ésser el resultat en el nostre poble.

Però, heu-vos ací que al capellà, acostumat en altres temps a remenar les cireres, no sabem què li va enterbolir el cervell, no volem fer suposicions. El cas és que amb tot el cinisme que un hom es pugui imaginar, va anar a trobar el president de la mesa, i l'acusà d'haver-li robat sis o set vots i d'haver-se venut ell i els seus companys de mesa per 125 pessetes.

El poble de Culera coneix el capellà i ens coneix a nosaltres; que sigui el poble qui jutgi.

FRANCESC MIAS

F. M.—En cartera, per a publicar.

C.—Arreglada, anirà.

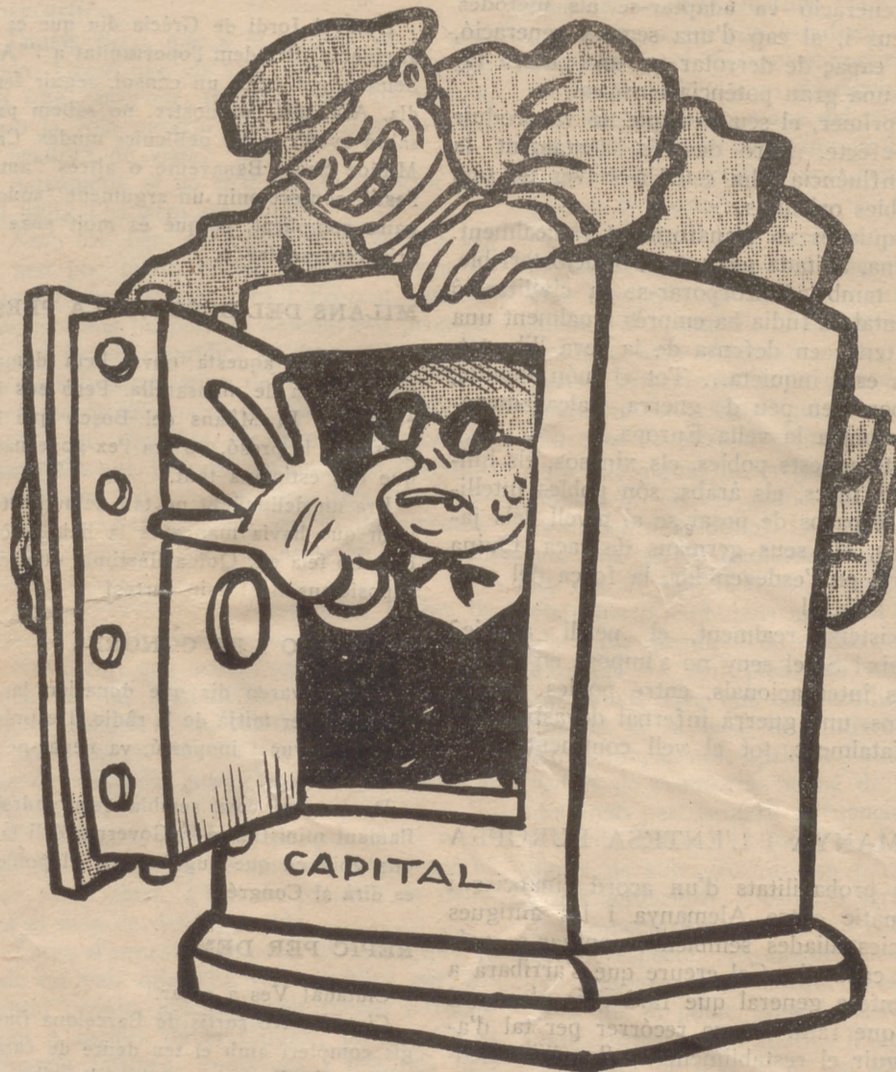
B. P.—El vostre article té algunes qualitats i bastants defectes. Un d'aquests és el tema, que no l'heu sabut tractar prou bé.

A. M.—No ho hem entès prou; si ens ho dius més clar, en parlarem.

P. J. M.—Això són figures d'un altre paner. Amb República o sense, dir això us podria costar car. Perquè nosaltres no en voldríem pas la responsabilitat.

J. M.—Arreglada, i treient-ne una cosa que vós ja sabeu, anirà.

Impremta "La Campana", Om, 8, Barcelona

L'obrer i el burgès

—Sí et tancava a dins, què en faries dels diners, si jo no et fes el pa?